

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΣ

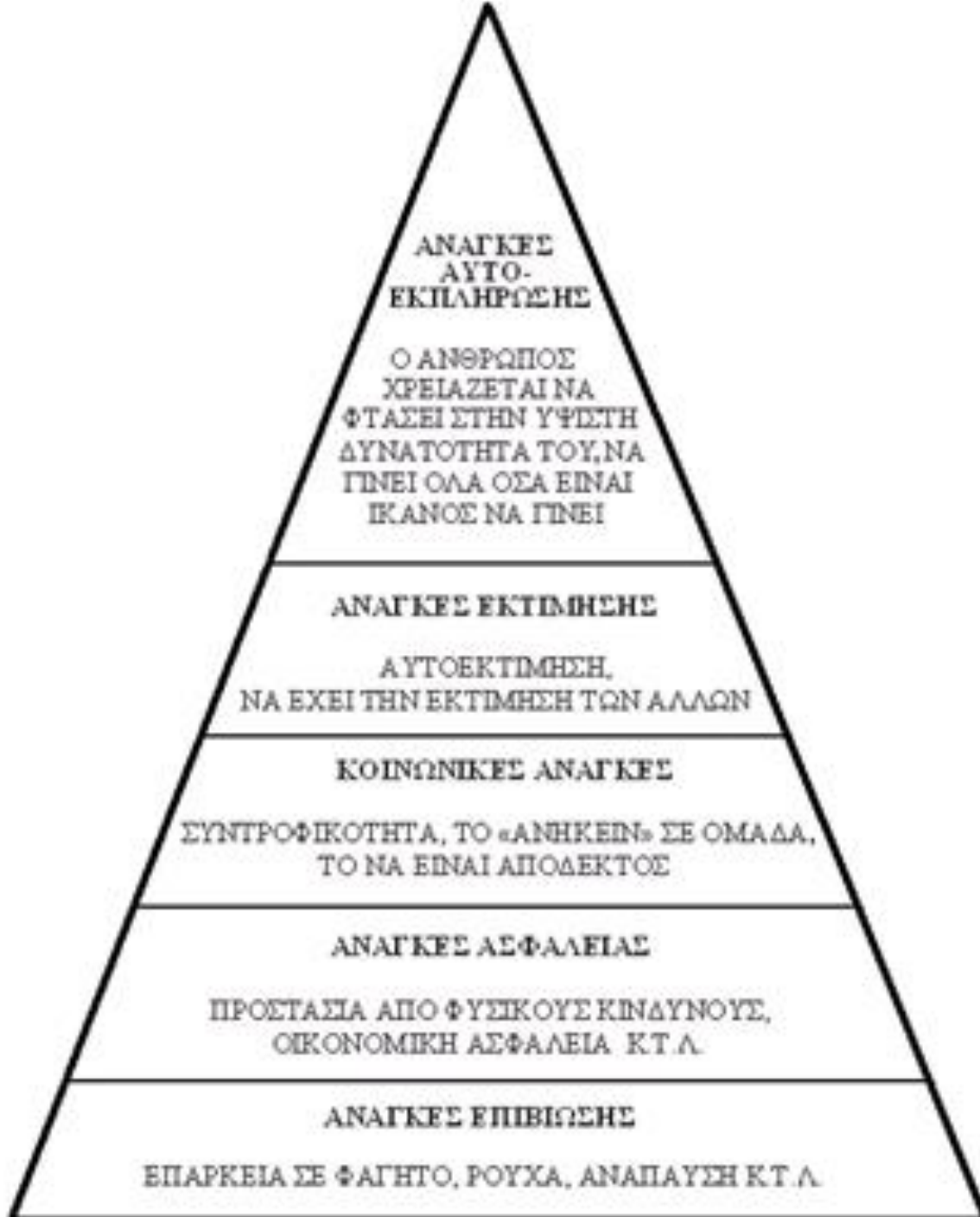
Άρης Σαπουνάκης
Δρ Αρχιτέκτων Πολεοδόμος

Καθηγητής Αρχιτεκτονικής & Αστικής Σύνθεσης
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ποιες είναι οι ανάγκες του ανθρώπου?

Η ιεράρχηση των ανθρώπινων αναγκών κατά Maslow
(A Theory of Human Motivation, 1943)

Προσαρμογή στο φυσικό περιβάλλον

Η ανάγκη για στέγαση των ανθρώπινων λειτουργιών

Ο άνθρωπος πρέπει να δημιουργήσει το κατάλληλο περιβάλλον για να προστατευθούν οι δραστηριότητες που τον ενδιαφέρουν

Η στέγαση δεν αναφέρεται μόνο στην κατοίκηση αλλά και στις περισσότερες δραστηριότητες που προκύπτουν από τις ανθρώπινες ανάγκες

Ανάγκη για ασφαλή διαβίωση

κατοικία

Ανάγκη για ασφαλή εργασία

κατάστημα/γραφείο

Δραστηριότητα/**λειτουργία**
Χρήση γης

Playing a mammoth bone pipe

Using a fur sponge to add colour to the wall

Drawing a Megaloceros with a hair and bone brush

Flames provide just enough light to work by.

Grinding pigment

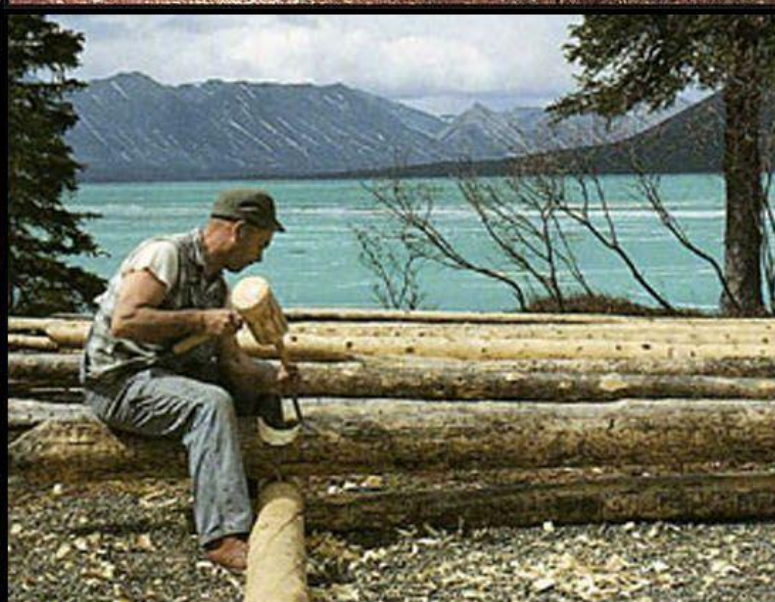
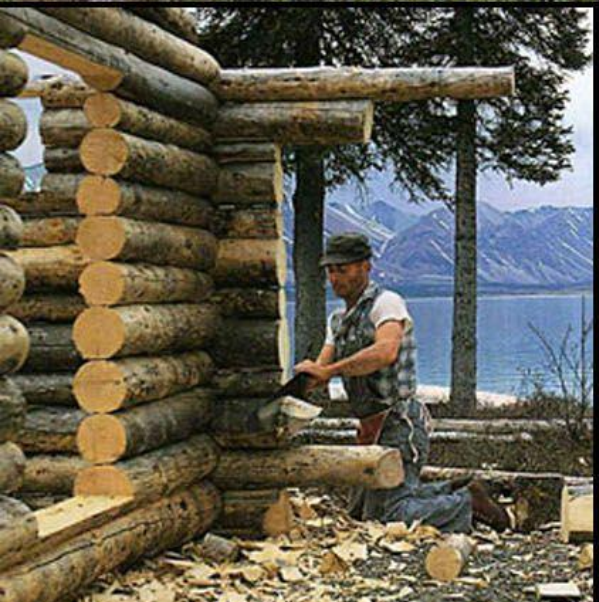
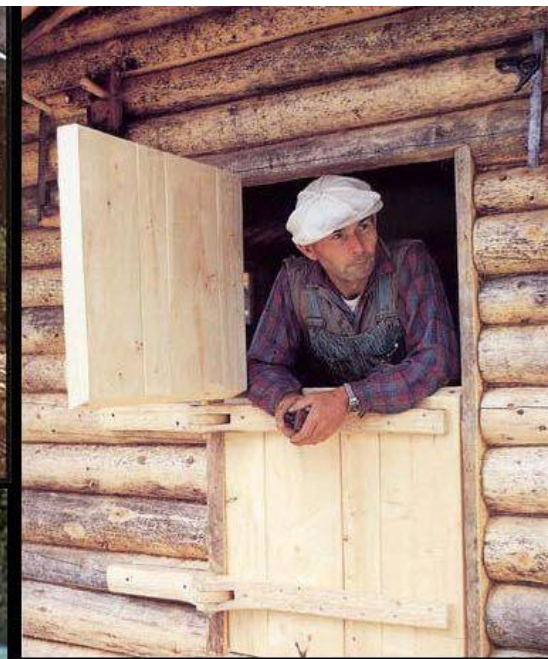
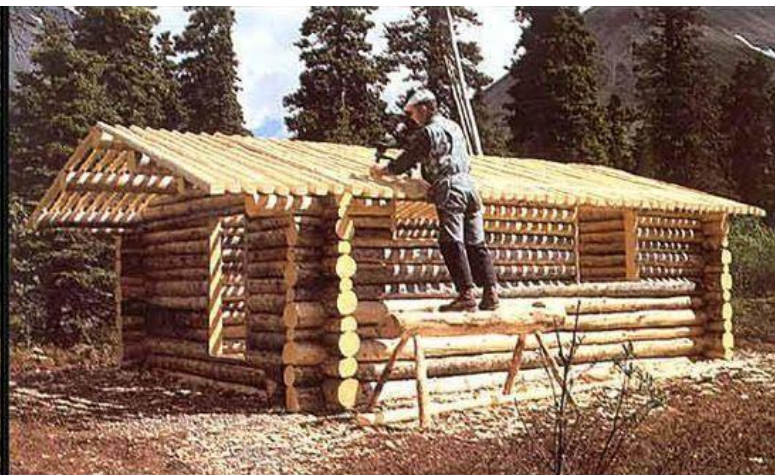
Antler headdress

Bone musical instruments

Blowing pigment directly on to the cave wall leaves an imprint of the artist's hand

Shaman's celebration dance

Γαλλία + Παταγονία, 30000 πΧ: ο προϊστορικός άνθρωπος διαμορφώνει το χώρο του

Στην Αλάσκα, περιοχή Twin Lakes, ο Αμερικανός μηχανικός Richard Proenneke αποφασίζει το 1968 να κατασκευάσει μια καλύβα και να μείνει μόνος του 30 χρόνια

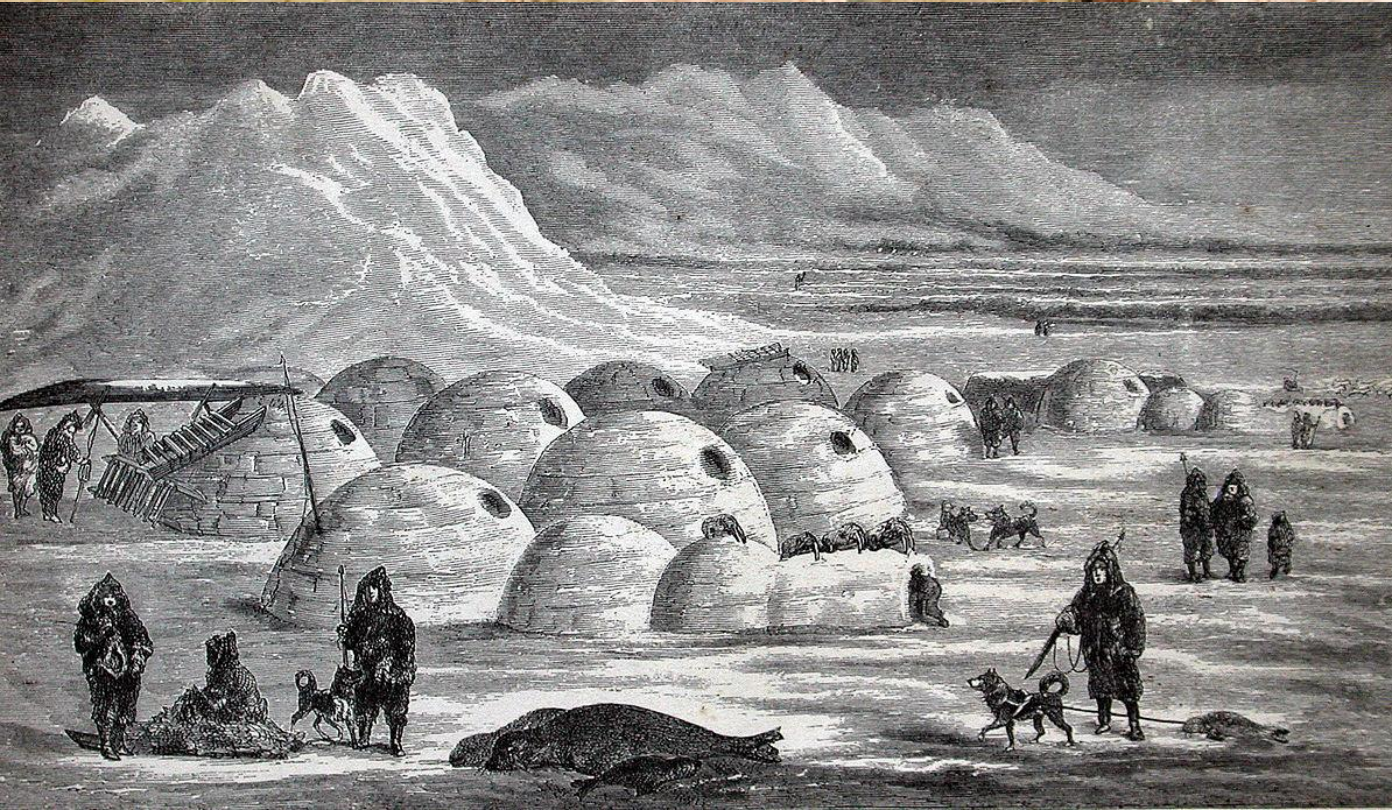

Η προφανής δυσκολία στην προσαρμογή αντιμετωπίζεται δημιουργικά

Bogota + Haiti,

Στέγαση σε
συνθήκες ανάγκης
είτε λόγω ανέχειας
είτε λόγω φυσικών
καταστροφών

Καππαδοκία +
Γροιλανδία,

Κατοίκηση με
προσαρμογή
στον χαρακτήρα
και τα
διαθέσιμα υλικά
της κάθε
περιοχής

Η οδική
σύνδεση
Σπάρτης –
Καλαμάτας
το 1903

Πού κτίζει ο άνθρωπος?

Στον Ελλαδικό χώρο είναι χαρακτηριστική η ανάπτυξη οικιστικών ενοτήτων σε περιοχές με κλίση

Οι Μεγαρείς ακολουθούν τον χρησμό για να ιδρύσουν το Βυζάντιο το 658 π.Χ.

Η ανάγκη για στέγαση των ανθρώπινων λειτουργιών

Ο άνθρωπος μετατρέπει, προσαρμόζει, επενεργεί στο φυσικό περιβάλλον για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες του

Το ένα ζητούμενο είναι
Και το άλλο
που υπονοεί και το

τί θέλει να κάνει
πώς θέλει να το κάνει
πώς μπορεί να γίνει αυτό

Ακόμα:

Οι ανθρώπινες ανάγκες διαρκώς **εξελίσσονται** αλλά οι κατασκευές που γίνονται για να τις εξυπηρετήσουν έχουν πολύ μεγαλύτερη διάρκεια ζωής

Αποτέλεσμα:

Το κτισμένο περιβάλλον διαρκώς **ανανεώνεται** αλλά με αρκετά αργούς ρυθμούς

Stonehenge

Για την κατασκευή του χώρου λατρείας μεταφέρονται πέτρες από πολύ μακριά

Μονή Χοζοβιώτισσας, Αμοργός

Ο άνθρωπος προσεγγίζει την ανάγκη του για μοναστική ζωή με ιδιαίτερο τρόπο

Amsterdam

Ο άνθρωπος αναγκάζεται να κατοικήσει μέσα στο νερό

Bardejov, Σλοβακία

Ο άνθρωπος οργανώνει τους οικισμούς δίνοντας ειδική βαρύτητα στα στοιχεία του χώρου

London Docklands 1985

Ο άνθρωπος αναγκάζεται να προσαρμοστεί σε νέες ανάγκες με την επανάχρηση της γης

Η ανάγκη για στέγαση των ανθρώπινων λειτουργιών

Η ανάγκη για αλλαγή στο δομημένο περιβάλλον δεν είναι μονοδιάστατη αλλά σύνθετη

Ποτέ δεν ισχύει το 'θέλω σπίτι' αλλά

'θέλω μεγάλο' ή 'μικρό σπίτι',
ακριβό ή φτηνό, φιλικό ή κλειστό κλπ

Μερικά από αυτά τα χαρακτηριστικά είναι ζητήματα επιλογής των χρηστών

Άλλα όμως απορρέουν από το ευρύτερο κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο, όπως

Το νομικό καθεστώς,

το know how της εποχής κλπ

Υπάρχουν + ζητήματα αυτών που μεσολαβούν στην κατασκευή, διάθεση και κατανάλωση του δομημένου περιβάλλοντος, όπως αρχιτέκτων/σχεδιαστής, κατασκευαστής κλπ (στην Ελλάδα είναι χαρακτηριστικό το σύστημα της αντιπαροχής που κυριάρχησε στα μεγάλα αστικά κέντρα μεταπολεμικά)

Λούκα, Τοσκάνη, Πιάτσα Αμφιτεάτρο
Διαφορετικά μεγέθη κατοικιών ίδιας εποχής

Βαρκελώνη, Passeig de Gracia

Διαφορετική αλλά παραπλήσια αντίληψη για την μορφή της κατοικίας

Φολέγανδρος + Σύμη,
Η ενότητα στην πολλαπλότητα

Αθήνα,
οδός Πατησίων 1890
+ Νέος Κόσμος σήμερα,
Η Ελλάδα της αντιπαροχής